

राष्ट्रीय बातम्या

विकसित भारत संकल्प यात्रा

संदर्भ

- केंद्राने सर्व विभागांना विकसित भारत संकल्प यात्रा या रोड शोच्या माध्यमातून देशभरातील आपले यश गावपातळीपर्यंत दर्शविण्यासाठी अधिकारी तैनात करण्यास सांगितले आहे.

महत्त्वाचे मुद्दे

- ही यात्रा देशभरात सरकारच्या कल्याणकारी योजनांची प्रसिद्धी करेल आणि "निम्न मध्यमवर्ग" यांना लक्ष्य करेल.
- 20 नोव्हेंबर ते 26 जानेवारी दरम्यान होणार आहे.

NCERT पॅनेल पाठ्यपुस्तकांमध्ये 'इंडिया' च्या जागी 'भारत' वापरण्याची सूचना देते

संदर्भ

- राष्ट्रीय शैक्षणिक संशोधन आणि प्रशिक्षण परिषदेने सामाजिक विज्ञान अभ्यासक्रमात सुधारणा करण्यासाठी स्थापन केलेल्या उच्चस्तरीय समितीने शालेय पाठ्यपुस्तकांमध्ये देशाचे नाव "इंडिया" वरून "भारत" असे बदलण्याची शिफारस केली आहे.

NCERT बदल

- राष्ट्रीय शैक्षणिक संशोधन आणि प्रशिक्षण परिषद (NCERT) ही भारत सरकारची स्वायत्त संस्था आहे.
- 1961 मध्ये स्थापन झालेली, ही सोसायटी नोंदणी कायद्यांतर्गत एक साहित्यिक, वैज्ञानिक आणि धर्मादाय संस्था आहे.
- याचे मुख्यालय नवी दिल्लीतील श्री अरबिंदो मार्ग येथे आहे.
- डॉ. दिनेश प्रसाद सकलानी 2022 पासून परिषदेचे संचालक आहेत.

अस्वास्थ्यकर शहरी भारत

संदर्भ

- भारताची शहरी लोकसंख्या 2035 मध्ये 675 दशलक्षांपर्यंत पोहोचण्याचा अंदाज आहे, जी जगातील दुसऱ्या क्रमांकाची सर्वोच्च आहे.
- शहरे भारताच्या आर्थिक महासत्तेच्या स्थितीत झपाट्याने वाढ होत असल्याची व्यापक मान्यता असली तरी, जवळपास सर्वच शहरे त्यांच्या रहिवाशांना आरोग्य, पर्यावरण आणि समानता उद्दिष्टे पूर्ण करण्यात अपयशी ठरत आहेत.

मुद्दे

- भारतातील शहरी रहिवाशांचा अनुभव:-

 - जगातील उच्च पातळीचे वायू आणि ध्वनी प्रदूषण, मर्यादित हिरवळ,
 - सक्रिय जीवनशैली मर्यादित करणारे फूटपाथ आणि उद्यानांमध्ये प्रवेश नसणे,
 - वायू प्रदूषणात योगदान देणारे पुरातन वाहतुक पद्धती,
 - पौष्टिकदृष्ट्या दाट अस्वास्थ्यकर अन्नासाठी हानिकारक प्रवेश आणि
 - विषारी रसायने आणि जड धातूंचा अभूतपूर्व संपर्क.

- अस्वास्थ्यकर आहार, कमी झालेली शारीरिक हालचाल आणि भारतातील शहरांमधील वायू प्रदूषणामुळे इंग्रज, तंबाखू, अल्कोहोल आणि अपघात यासह इतर जोखीम घटकांच्या तुलनेत विकृती आणि मृत्यूचा धोका जास्त आहे.

महाराष्ट्र राज्य बातम्या

पहिला एकात्मिक घनकचरा व्यवस्थापन प्रकल्प - बदलापूरमध्ये

बातम्यांमध्ये:

- बदलापूरमध्ये तीन शहरांतील कचऱ्यावर प्रक्रिया करण्यासाठी मुंबईतील पहिला एकात्मिक घनकचरा व्यवस्थापन प्रकल्प उभारला जाणार आहे, ज्याची क्षमता प्रतिदिन 641 टन आहे.

महत्त्वाचे मुद्दे:

- हा प्रकल्प नऊ महिन्यांत पूर्ण होणे अपेक्षित आहे.
- या प्रकल्पासाठी एमएमआरडीएने 128 कोटी रुपयांचे योगदान दिले आहे
- कंपनी कचऱ्याचे विलगीकरण करेल आणि निर्मात्यांना कचरा सामग्री विकेल, कचरा विल्हेवाटीचा खर्च कमी करेल.

एकात्मिक घनकचरा व्यवस्थापन (ISWM) बदल:

- एकात्मिक घनकचरा व्यवस्थापन (ISWM) हा घनकचरा व्यवस्थापनाचा एक धोरणात्मक दृष्टीकोन आहे जो कचऱ्याच्या प्रवाहाच्या सर्व पैलूंचा, पिढीपासून ते विल्हेवाटापर्यंतचा विचार करतो.
- निर्माण होणाऱ्या कचऱ्याचे प्रमाण कमी करणे, पुनर्वापर करण्यायोग्य आणि पुन्हा वापरता येण्याजोग्या सामग्रीची जास्तीत जास्त पुनर्प्राप्ती करणे आणि उर्वरित कचऱ्याची पर्यावरणाच्या दृष्टीने योग्य पद्धतीने विल्हेवाट लावणे हे ISWM चे उद्दिष्ट आहे.

NMMC स्मार्ट लाइटिंग तंत्रज्ञान वापरणार

बातऱ्यांमध्ये:

- NMMC (नवी मुंबई महानगरपालिका) शहराच्या सुशोभिकरणासाठी स्मार्ट लाइटिंग तंत्रज्ञानाचा वापर करेल

महत्वाचे मुद्दे:

- प्रकाशयोजना वेगवेगळ्या प्रसंगांवर आणि थीमवर आधारित असेल.
- स्वच्छ भारत अभियानात शहराच्या क्रमवारीत सुधारणा करण्याचा या उपक्रमाचा उद्देश आहे.
- याशिवाय पाम बीच रस्त्यालगतच्या झाडांवर सजावटीचे दिवे लावण्यात येणार आहेत.

ग्लोबल मेरिटाइम इंडिया समिट 2023

बातऱ्यांमध्ये:

- जग आमच्याकडे नवीन आकांक्षांनी पाहत आहे: पंतप्रधान

- पंतप्रधान नरेंद्र मोदी म्हणाले की, भारत आर्थिक बळ मिळवत आहे आणि लवकरच जगातील पहिल्या तीन अर्थव्यवस्थांमध्ये सामील होईल.

महत्वाचे मुद्दे:

- त्यांनी सागरी क्षेत्राच्या महत्वावर भर दिला आणि भारत-मध्य पूर्व-युरोप इकॉनॉमिक कॉरिडॉरच्या संभाव्य फायद्यांवर प्रकाश टाकला.
- मोदींनी ₹ 23,000 कोटींहून अधिक किमतीच्या प्रकल्पांची घोषणा केली आणि भारतीय सागरी निळ्या अर्थव्यवस्थेसाठी 'अमृत काल व्हिजन 2047' चे अनावरण केले.
- ग्लोबल मेरिटाइम इंडिया समिटचे उद्दिष्ट सागरी क्षेत्रात गुंतवणूक आकर्षित करणे आहे आणि उद्योगातील विविध प्रमुख मुद्द्यांवर चर्चा केली जाईल.

भारत-मध्य पूर्व-युरोप इकॉनॉमिक कॉरिडॉर.

- भारत-मध्य-पूर्व-युरोप इकॉनॉमिक कॉरिडॉर (IMEC) हा एक नियोजित आर्थिक कॉरिडॉर आहे ज्याचा उद्देश आशिया, पर्शियन गल्फ आणि युरोपमधील कनेक्टिव्हिटी आणि आर्थिक एकात्मता वाढवून आर्थिक विकासाला चालना देणे आहे.
- हा कॉरिडॉर भारतातून संयुक्त अरब अमिराती, सौदी अरेबिया, जॉर्डन, इस्रायल आणि ग्रीसमार्गे युरोपपर्यंत विस्तारण्याचा प्रस्ताव आहे.
- यामध्ये रस्ते, रेल्वे, बंदरे आणि विमानतळ तसेच डिजिटल पायाभूत सुविधांचे विशाल जाळे समाविष्ट केले जाईल.
- IMEC ची घोषणा प्रथम 2023 मध्ये करण्यात आली होती आणि ती अजूनही विकासाच्या सुरुवातीच्या टप्प्यात आहे.
- तथापि, संपूर्ण क्षेत्रामध्ये व्यापार, गुंतवणूक आणि आर्थिक वाढीला चालना देण्याची क्षमता असलेला हा एक मोठा परिवर्तनकारी प्रकल्प असण्याची क्षमता आहे.

- कॉरिडॉरला चीनच्या बेल्ट अँड रोड इनिशिएटिव्ह (BRI) साठी पूरक म्हणून पाहिले जाते, परंतु लोकशाही आणि बाजार-आधारित मूल्यांना प्रोत्साहन देण्यावर लक्ष केंद्रित केले जाते.
- या प्रदेशात चीनच्या वाढत्या प्रभावाचा मुकाबला करण्याचा एक मार्ग म्हणूनही याकडे पाहिले जाते.

महाराज्य विद्यापीठे लवकरच पदवीपूर्व अभ्यासक्रम सादर करणार आहेत

बातम्यांमध्ये: कॅम्पस नावनोंदणी वाढवण्यासाठी महा राज्य विद्यापीठे लवकरच पदवीपूर्व अभ्यासक्रम ऑफर करणार आहेत

- राज्य विद्यापीठांचे कॅम्पस, जे प्रामुख्याने त्यांच्या पदव्युत्तर (PG) शिक्षणासाठी ओळखले जातात, लवकरच पदवीपूर्व (UG) अभ्यासक्रमांची भरपूर ऑफर सुरू करतील.

महत्वाचे मुद्दे:

- सध्या, पदवीपूर्व अभ्यासक्रम प्रामुख्याने राज्य विद्यापीठांच्या संलग्न महाविद्यालयांमध्ये दिले जातात.
- युनिव्हर्सिटी कॅम्पसमध्ये त्यांच्या विभागांमधील पीजी कोर्सेसमध्ये नावनोंदणी कमी होत असल्याने, महाराष्ट्र सरकार सर्व राज्य विद्यापीठांवर अधिक यूजी प्रोग्राम जोडण्यासाठी दबाव आणत आहे.
- हे राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण (NEP) साठी विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या (UGC) मार्गदर्शक तत्वांच्या अनुषंगाने देखील आहे जे विद्यापीठांनी UG ते PhD पर्यंत बहु-अनुशासनात्मक शिक्षण देण्याची अपेक्षा करते.

पीएम किसान योजना

बातम्यांमध्ये:

- पीएम किसान योजनेचे महाराष्ट्रातील फक्त 85 लाख शेतकरी लाभार्थी आहेत
- महाराष्ट्रात बहुचर्चित पीएम किसान योजनेअंतर्गत शेतकरी लाभार्थ्यांच्या संख्येत सातत्याने घट होत आहे.

महत्वाचे मुद्दे:

- या योजनेचे उद्दिष्ट प्रत्येक पात्र शेतकऱ्यांना प्रतिवर्षी 6,000 रुपये आर्थिक सहाय्य देण्याचे आहे.
- पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांनी फेब्रुवारी 2019 मध्ये त्यांची आर्थिक स्थिती सुधारण्यासाठी आणि कृषी संकटाचा सामना करण्यासाठी ते सुरू केले होते.
- अधिकृत नोंदीनुसार, 1.17 कोटी शेतकऱ्यांनी पीएम किसान योजना पोर्टलवर त्यांची नावे नोंदवली होती, त्यापैकी 97 लाखांना आर्थिक मदतीसाठी पात्र म्हणून घोषित करण्यात आले होते, तर 85 लाखांना निधी प्राप्त झाला कारण उर्वरित निकषांचे पालन करण्यात अयशस्वी झाले होते.

विचार करा:

- पीएम किसान योजनेबद्दल वाचा

मनरेगा

संदर्भ : दुष्काळी परिस्थितीत मनरेगा हा एकमेव आधार आहे

महत्वाचे मुद्दे:

- यंदा योग्य वेळी व योग्य प्रमाणात पाऊस न झाल्याने शेतकरी अडचणीत आला आहे
- या आपत्तीवर टॅकर आणि चारा छावण्या हे तात्काळ उत्तर असू शकतात, परंतु शेतकऱ्यांच्या दीर्घकालीन सर्वांगीण कल्याणासाठी मनरेगाशिवाय पर्याय नाही.
- दुष्काळाचे संकट अनेकदा हळूवारपणे येते आणि त्याचा प्रभाव दीर्घकाळ टिकतो.

मुख्य तथ्ये:

- मनरेगा, भारतातील एक सामाजिक कल्याणकारी कार्यक्रम आहे ज्याचे उद्दिष्ट आहे की प्रत्येक कुटुंबाला आर्थिक वर्षात किमान 100 दिवस हमी मजुरीचा रोजगार प्रदान करणे ज्यांचे प्रौढ सदस्य अकुशल हाताने काम करण्यासाठी स्वयंसेवक आहेत.
- हा कायदा 2005 मध्ये मंजूर झाला आणि फेब्रुवारी 2006 मध्ये लागू झाला.

खेळघर (प्ले हाऊस)

बातम्यांमध्ये:

- शुभदा जोशी या गेल्या २७ वर्षांपासून 'खेळघर' हा सर्जनशील शिक्षण प्रयोग यशस्वीपणे राबवत आहेत.

महत्त्वाचे मुद्दे:

- आज 6 ते 18 वयोगटातील 200 मुले दररोज 'खेळघर'मध्ये येत आहेत आणि खेळ, कला, संवाद आणि वाचन यांच्या माध्यमातून शाळेच्या पलीकडे जग जाणून घेत आहेत.
- 'खेळघर' हा सर्जनशील शिक्षणातील एक नाविन्यपूर्ण प्रयोग आहे, जो 6 ते 18 वयोगटातील वंचित गटातील मुलांचे व्यक्तिमत्त्व खेळ, कला आणि शाळेबाहेरील अनौपचारिक मार्गाने विकसित करतो.

तुम्हाला माहित आहे का?

- खेळघर ही भारतातील एक गैर-सरकारी संस्था (NGO) आहे जी वंचित मुलांना सर्वांगीण शिक्षण आणि विकास प्रदान करण्यासाठी कार्य करते.
- खेळघरची स्थापना 1972 मध्ये मैत्रेयी देवी या सामाजिक कार्यकर्त्या आणि शिक्षणतज्ज्ञ यांनी केली होती.

पुणे, सोलापूर जिल्ह्यातील गवताळ प्रदेशातही पर्यटन

संदर्भ : आता गवताळ प्रदेशातही पर्यटन होईल; पुणे, सोलापूर जिल्ह्यात 'हा' राज्यातील पहिलाच प्रयोग आहे

- महाराष्ट्रात प्रथमच पुणे आणि सोलापूर जिल्ह्यात ग्रास सफारी सुरू होत आहे.
- बारामती व इंदापूर तालुक्यांतून त्याची सुरुवात होण्याची शक्यता आहे.
- पुणे वनविभागाच्या वतीने हा उपक्रम राबविण्यात येत आहे.
- नागरिकांसाठी सफारी नोंदणी 18 ऑक्टोबरपासून सुरू होत आहे.
- या संदर्भात वनविभागाने 'ऑनलाइन बुकिंग ॲप' विकसित केले आहे.

नमो शहर सुशोभीकरण मोहीम

बातम्यांमध्ये: पंतप्रधानांच्या 73 व्या वाढदिवसानिमित्त, राज्याने 73 नागरी संस्थांना सुशोभीकरण करण्यास सांगितले.

- 'नमो 11 पॉइंट प्रोग्राम'चा एक भाग म्हणून, राज्याने राज्यातील 73 शहरांमध्ये 'नमो सिटी सुशोभीकरण मोहीम' राबविण्याचा निर्णय घेतला आहे.
- सर्व नागरी संस्थांना स्वतःच्या निधीतून पैसे खर्च करावे लागतील.
- मुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे यांचे मूळ गाव ठाणे यासह 48 नगरपरिषदा आणि 25 महानगरपालिकांमध्ये सुशोभीकरण मोहीम राबविण्यात येणार आहे.

प्रमोद महाजन ग्रामीण कौशल्य विकास केंद्रे

बातम्यांमध्ये:

- पंतप्रधान नरेंद्र मोदी महाराष्ट्रात भाजपचे दिवंगत नेते प्रमोद महाजन यांच्या नावाने 511 ग्रामीण कौशल्य विकास केंद्रे व्हिडिओ कॉन्फरन्सिंगद्वारे सुरू करणार आहेत.

महत्त्वाचे मुद्दे:

- पीएमओने एका निवेदनात म्हटले आहे की, ही केंद्रे महाराष्ट्रातील 34 ग्रामीण जिल्ह्यांमध्ये स्थापन केली जात आहेत.
- ग्रामीण युवकांना रोजगाराच्या संधी उपलब्ध करून देण्यासाठी ते विविध क्षेत्रात कौशल्य विकास प्रशिक्षण कार्यक्रम आयोजित करतील, असे त्यात म्हटले आहे.

गोंदियात काळवीट ठार

बातम्यांमध्ये:

महाराष्ट्रातील गोंदिया जिल्ह्यात भरधाव वाहनाने धडक दिल्याने एका अल्पवयीन काळवीटाचा मृत्यू झाला

महत्त्वाचे मुद्दे:

- मृत काळवीटाचे अवशेष गोंदिया येथील वनविभागाच्या वनभवनात नेण्यात आले.
- काळवीट (अँटीलोप सर्विकप्रा), ज्याला भारतीय मृग म्हणूनही ओळखले जाते, ही भारत आणि नेपाळमधील मृगांची एक प्रजाती आहे.
- हा एक मध्यम आकाराचा मृग आहे ज्याला सडपातळ बांधा आणि लांब, आवर्त शिंगे आहेत.
- नर काळवीटांना काळी फर असते

- मादी आणि किशोर फिकट रंगाचे असतात.

IUCN स्थिती: किमान चिंता

SPPU ने प्लॅटिनम ज्युबिली वर्ष साजरे करण्यासाठी अनोख्या प्रतीकाचे अनावरण केले

बातम्यांमध्ये:

- सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या (SPPU) प्लॅटिनम ज्युबिली वर्षाच्या सन्मानार्थ, MH मुख्यमंत्री आणि उपमुख्यमंत्री यांनी एका अनोख्या प्रतीकाचे अनावरण केले.

महत्वाचे मुद्दे:

- कुलगुरु डॉ.सुरेश गोसावी, उप-कुलगुरु डॉ. पराग काळकर, अमृत महोत्सव समितीचे अध्यक्ष राजेंद्र विखे पाटील यांच्यासह विविध मंत्र्यांची उपस्थिती असलेला हा सोहळा अतिशय महत्वाचा ठरला.
- SPPU, त्याच्या राष्ट्रीय महत्वासाठी ओळखले जाणारे, संपूर्ण शैक्षणिक वर्ष 2023-24 मध्ये अमृत महोत्सवी वर्ष (प्लॅटिनम ज्युबिली वर्ष) साजरे करत आहे.
- हा महत्वाचा टप्पा गाठण्यासाठी, उपक्रम आणि कार्यक्रमांची मालिका विचारपूर्वक आयोजित केली गेली आहे.

पुढील वर्षापासून महाराष्ट्रात एक राज्य, एक गणवेश धोरण

बातम्यांमध्ये: महाराष्ट्रातील सर्व सरकारी शाळांमध्ये 2024-25 या शैक्षणिक वर्षापासून 'एक राज्य, एक गणवेश' धोरण लागू केले जाणार आहे.

महत्वाचे मुद्दे:

- इयत्ता 1 ते 8 पर्यंतचे प्रमाणित गणवेश या शैक्षणिक वर्षात उतरू शकले नाहीत कारण जूनमध्ये पुन्हा उघडल्यानंतर अनेक शाळा त्यांच्या स्वतः च्या गणवेशासह तयार होत्या.
- राज्याचा एकसारखा पोशाख स्काउट आणि गाईड गणवेशाच्या धर्तीवर असेल.
- विद्यार्थ्यांना गणवेशाचे दोन संच मिळतील.
- दोन गणवेशांपैकी एकामध्ये खांद्यावर पट्ट्या आणि दुहेरी खिसे असतील.

जम्मू-काश्मीरमध्ये छत्रपती शिवाजी महाराजांचा पुतळा उभारण्यात येणार आहे

बातम्यांमध्ये: महाराष्ट्राचे राज्यपाल आणि मुख्यमंत्री शिंदे यांनी जम्मू-काश्मीरमधील छत्रपती शिवाजी महाराज पुतळ्याच्या स्थापनेसाठी हिरवा झेंडा दाखवला.

- जम्मू-काश्मीरमधील कुपवाडा येथे उभारण्यात येणाऱ्या छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या पुतळ्याला महाराष्ट्राचे राज्यपाल रमेश बैस आणि मुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे यांनी हिरवा झेंडा दाखवला.

महत्वाचे मुद्दे:

- कुपवाडा येथील राष्ट्रीय रायफल्स 41 मराठा लाईट इन्फंट्री रेजिमेंटला हा पुतळा सादर केला जाईल.
- ही मूर्ती पितळेची असून ती 11 फूट उंच आहे.

छत्रपती शिवाजी महाराजांबद्दल

- छत्रपती शिवाजी महाराज हे 17व्या शतकातील भारतीय योद्धा राजा होते ज्यांनी मराठा साम्राज्याची स्थापना केली.
- शिवनेरीच्या डोंगरी किल्ल्यावर 1630 मध्ये शिवाजी महाराजांचा जन्म झाला.
- त्यांचे वडील शहाजी राजे भोसले हे मराठा सेनापती होते ज्यांनी विजापूर सल्तनतची सेवा केली होती.

मुंबईतील हवेची गुणवत्ता खालावली आहे

बातम्यांमध्ये:

- शहरातील सरासरी हवेची गुणवत्ता बिघडल्याने बीएमसीने हवेच्या गुणवत्तेची नवीन मार्गदर्शक तत्वे जारी केली आहेत.

महत्वाचे मुद्दे:

- बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने (BMC) धूळ आणि प्रदूषण नियंत्रण उपायांची अंमलबजावणी न केल्यास सर्व साइटवरील बांधकाम कामे थांबवण्याचा इशारा दिला आहे.
- नागरी संस्थेने प्रमुख रस्त्यांवर अँटी स्मॉग गन चालवण्याचीही योजना आखली आहे.
- महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ आणि बीएमसीचे तज्ज्ञ शहरातील रिफायनरीज, टाटा पॉवर प्लांट

आणि आरसीएफ प्लांटमुळे होणाऱ्या प्रदूषणाच्या पातळीची पडताळणी करतील.

हवा गुणवत्ता निर्देशांक बदल

महत्त्वाचे मुद्दे:

- एअर क्वालिटी इंडेक्स (AQI) हे एखाद्या विशिष्ट ठिकाणी हवेच्या प्रदूषणाच्या पातळीचे मोजमाप आहे.
- पाच प्रमुख वायू प्रदूषकांच्या एकाग्रतेचा वापर करून त्याची गणना केली जाते:
 1. भू-स्तरीय ओझोन (O3)
 2. पार्टिक्युलेट मॅटर (PM2.5 आणि PM10)
 3. नायट्रोजन डायऑक्साइड (NO2)
 4. सल्फर डायऑक्साइड (SO2)
 5. कार्बन मोनोऑक्साइड (CO)

फ्रान्स नौदलाचे जहाज 'लॅंग्युएडोक'

बातम्यांमध्ये:

- फ्रेंच नौदलाचे जहाज 'लॅंग्युएडोक'ने 13 ते 18 ऑक्टोबर या कालावधीत मुंबईला भेट दिली.

महत्त्वाचे मुद्दे:

- फ्रेंच आणि भारतीय नौदलाच्या कर्मचाऱ्यांनी क्रॉस-भेट आणि सामायिक सर्वोत्तम पद्धतींद्वारे व्यावसायिक देवाणघेवाण केली.
- लॅंग्युएडोक (D653) हे फ्रेंच नौदलाचे अक्विटेन-श्रेणीचे फ्रीगेट आहे
- लॅंग्युएडोक विविध प्रकारच्या इलेक्ट्रॉनिक युद्ध आणि संप्रेषण प्रणालींनी सुसज्ज आहे

महाराष्ट्र आपल्या अर्थसंकल्पाच्या केवळ 4.1% आरोग्यावर खर्च करतो.

बातम्यांमध्ये:

- 4.1% आरोग्य बजेटसह महाराष्ट्र 28 राज्यांच्या यादीत तळाशी
- महाराष्ट्राचे आरोग्य बजेट शिफारशीपेक्षा खूपच कमी आहे, आणि जे वाटप केले जाते ते राज्य पूर्णपणे खर्चही करत नाही.

महत्त्वाचे मुद्दे:

- राष्ट्रीय आरोग्य धोरणानुसार राज्याच्या अर्थसंकल्पातील ८% रक्कम आरोग्यासाठी देण्यात यावी.
- मेघालय आणि गोवा सारखी राज्ये 8% पेक्षा जास्त खर्च करतात, राजस्थान आणि आंध्र प्रदेश सारखी मोठी राज्ये 6%-7% खर्च करतात
- कमी अर्थसंकल्पीय वाटप आणि आरोग्यसेवेवर वाटप केलेला निधी पूर्णपणे खर्च करण्यात अपयश यांसह महाराष्ट्रातील आरोग्य यंत्रणा अनेक आव्हानांना तोंड देत आहे.
- यामुळे अपुऱ्या पायाभूत सुविधा आणि मनुष्यबळाची कमतरता निर्माण होते, परिणामी रुग्णालयांमध्ये उच्च मृत्यू दरासारख्या दुर्दैवी परिस्थिती निर्माण होतात.

कोराडी वीज केंद्रातील दोन 660MW चे युनिट

बातम्यांमध्ये: मुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे यांनी घोषणा केली की कोराडी औष्णिक वीज केंद्रात दोन 660 मेगावॉट कोळशावर आधारित सुपरक्रिटिकल युनिट्सची स्थापना करण्यास मंत्रिमंडळाने मान्यता दिली आहे.

महत्त्वाचे मुद्दे:

- महाराष्ट्रातील नागपूर जवळ कोराडी येथे आहे.
- यामुळे महाराष्ट्रात अधिक वीजनिर्मिती होईल आणि भविष्यात वीज वितरणातील कोणतीही कमतरता भरून काढता येईल.
- या प्रकल्पाची किंमत 10,625 कोटी रुपये आहे.

MH मध्ये पाच हवेच्या गुणवत्तेची देखरेख केंद्रे कार्यरत आहेत

बातम्यांमध्ये:

- बृहन्मुंबई महानगरपालिका (BMC) द्वारे स्थापित आणि स्थापित केलेली आणखी पाच कंटिन्युअस एम्बियंट एअर क्वालिटी मॉनिटरिंग सिस्टम (CAAQMS) स्टेशन आता शहरात कार्यरत आहेत.

महत्त्वाचे मुद्दे:

- मुंबईकरांसाठी शहरात एकूण 25 हवेची गुणवत्ता मोजणारी केंद्रे असतील.

- वायू प्रदूषके खालीलप्रमाणे मोजली जातात: SO₂, NO, NO₂, NH₃, CO, O₃, CO₃, VOC, PM₁₀, आणि PM₂.

महत्त्व:

- CAAQMS स्टेशन महत्वाचे आहेत कारण ते:
- हवा गुणवत्ता निर्देशांक मोजण्यात मदत करा
- आरोग्य सूचना जारी करा
- मानकांची पूर्तता करण्यासाठी कृती योजना तयार करा
- लहान प्रमाणात पर्यावरणीय डेटा मॉनिटरिंग सक्षम करा
- शहरी आणि ग्रामीण भागात मोठ्या प्रमाणात तैनात केले जाऊ शकते
- अगदी दुर्गम भागातही पर्यावरण निरीक्षण शक्य करा

मद्यावरील व्हॅटमध्ये वाढ

बातम्यांमध्ये:

- राज्य सरकारने जाहीर केलेल्या मूल्यवर्धित करात (व्हॅट) 5 टक्क्यांनी वाढ केल्यामुळे 1 नोव्हेंबरपासून महाराष्ट्रातील हॉटेल, बार, लाउंज आणि क्लबमधील दारूच्या किमती वाढणार आहेत.

महत्वाचे मुद्दे:

- परमिट रूम मद्य सेवांसाठी व्हॅट दर आता 10 टक्के असेल, पूर्वीच्या 5 टक्क्यांपेक्षा.
- शिवाय, सरकार नवीन उत्पादन शुल्क धोरण लागू करण्याचा विचार करत आहे जे पेयांच्या अल्कोहोल सामग्रीशी किंमत जोडते आणि बार आणि परमिट रूममध्ये बाटलीबंद दारूच्या विक्रीला परवानगी देते.

300 चौ.मी.पर्यंत संरचना बांधण्यासाठी कोस्टल झोन प्राधिकरणाच्या मंजूरीची गरज नाही

बातम्यांमध्ये:

- MCZMA किनारी जिल्ह्यांतील शहरी नियोजन संस्थांना सूचित करते की 300 चौरस मीटरपेक्षा कमी बांधकाम किंवा पुनर्विकासासाठी कोणत्याही परवानगीची आवश्यकता नाही.

महत्वाचे मुद्दे:

- आतापर्यंत, अशा मालमतेच्या मालकांना MCZMA किंवा जिल्हा किनारी क्षेत्र व्यवस्थापन प्राधिकरणांकडून परवानगी घ्यावी लागत होती आणि अर्जदारांना परवानगी मिळण्याआधी बराच वेळ लागत होता.
- आता अर्जदारांना संबंधित नगरपरिषदा, महामंडळे किंवा जिल्हास्तरीय प्राधिकरणांकडे अर्ज करावा लागणार आहे.

राज्य बातम्या

डोगरा वास्तुकला

संदर्भ

- डोग्रा आर्किटेक्चरला जम्मू आणि काश्मीरच्या महाराज गुंज येथे पुनरुज्जीवन मिळाले
- उद्दिष्ट:** अतिक्रमण आणि विचलनामुळे कमी झालेल्या बाजारपेठेचे ऐतिहासिक वैभव पुनर्संचयित करणे.
- महत्त्व:** 1846 ते 1947 दरम्यान काश्मीरवर राज्य करणाऱ्या डोगरा सम्राटांच्या विशिष्ट वास्तुशिल्प वैशिष्ट्यांवर प्रकाश टाकण्यासाठी.
- व्याप्ती:** या प्रकल्पात बाजारपेठ, तसेच गुरुद्वारा, मशिदी, मंदिरे, थडगे आणि परिसरातील प्राचीन अभयारण्यांचा समावेश असेल.
- फायदे:** प्रकल्पामुळे श्रीनगरच्या समृद्ध सांस्कृतिक भूतकाळाकडे लक्ष वेधले जाईल आणि पर्यटनाला चालना मिळेल अशी अपेक्षा आहे.

डोग्रा आर्किटेक्चर बदल:

- डोग्रा स्थापत्य ही एक अद्वितीय वास्तुकलेची शैली आहे जी भारतातील जम्मू आणि काश्मीर प्रदेशात डोग्रा राजवंशाच्या राजवटीत विकसित झाली.
- हे राजपूत, मुघल आणि युरोपीयनसह विविध स्थापत्य शैलींचे मिश्रण आहे.
- डोगरा वास्तुकला तिच्या सुशोभित नक्षीकाम, क्लिष्ट डिझाईन्स आणि वाळूचा खडक आणि संगमरवरी यांसारख्या स्थानिक सामग्रीच्या वापरासाठी ओळखली जाते.

- जम्मू वास्तुविशारदांची उत्तम उदाहरणे म्हणजे मुबारक मंडी, बहू किल्ला, जसरोटा पॅलेस, बिल्लावर पॅलेस, या सर्व इमारती राजांनी, जम्मूच्या डोगरा शासकांनी बनवल्या होत्या.
- या वाड्यांमध्ये "मेहराब" प्रकारचे दरवाजे आणि कमानीच्या आकाराचे टेरेस आहेत आणि वरच्या बाजूला डूमसन आहे, परंतु मुबारक मंडीचे घुमट हे शिखर आणि घुमट शैलीच्या मिश्रणाचे स्पष्ट उदाहरण आहेत.
- वाळूचे दगड आणि खडे, जे जम्मू कांडी पट्ट्यात मोठ्या प्रमाणात आढळतात, ते बीटिफिकेशनसाठी अतिशय परोपकारीपणे वापरले जातात.

अयोध्या ही यूपीची पहिली मॉडेल सोलर सिटी असेल

संदर्भ

- मंदिराचे शहर पहिले मॉडेल सोलर सिटी म्हणून विकसित करण्यासाठी राज्य मोठ्या प्रमाणावर गुंतवणूक करत आहे.

सौभाग्य (प्रधानमंत्री सहज बिजली हर घर योजना)

योजनेबद्दल:

- हे ऑक्टोबर 2017 मध्ये लॉच करण्यात आले होते, ज्यात देशातील सर्व अविद्युतीय कुटुंबांना शेवटच्या माईलची कनेक्टिव्हिटी आणि वीज जोडणी यावर लक्ष केंद्रित केले होते.
- हा दीनदयाळ उपाध्याय ग्राम ज्योतीचा समवर्ती कार्यक्रम आहे.
- या योजनेचे उद्दिष्ट ग्रामीण भागातील सर्व विना-विद्युत नसलेल्या कुटुंबांना शेवटच्या माईलची जोडणी आणि वीज जोडणी प्रदान करणे आहे.

वायनाडच्या वटवाघळांमध्ये निपाह विषाणूचे प्रतिपिंडे सापडले

आहेत

संदर्भ

- वायनाडमधील वटवाघळांमध्ये तसेच इंडियन कौन्सिल ऑफ मेडिकल रिसर्चच्या बॅट सर्व्हिलन्स स्टडीजमध्ये निपाह व्हायरस अँटीबॉडीज आढळून आल्या आहेत.

बॅट्स बदल

- वटवाघूळ हा उंदरांनंतरचा सर्वात मोठा सस्तन प्राणी आहे, ज्यामध्ये 1,300 हून अधिक प्रजाती सर्व सस्तन प्राण्यांच्या एक चतुर्थांश आहेत.
- ते अंटार्क्टिका वगळता सर्व खंडांवर आढळतात आणि दक्षिण आशियामध्ये विशेषतः वैविध्यपूर्ण आहेत, कीटक खाणाऱ्या वटवाघूळांच्या 114 प्रजाती आणि 14 फळ वटवाघूळ, ज्यांना "फ्लाईंग फॉक्स" देखील म्हणतात, भारतात आढळतात.
- ते मोठ्या वसाहतींमध्ये झाडे, झाडांच्या पोकळी, गुहा, खडकांच्या फांद्या आणि बेबंद मानवनिर्मित संरचनांवर बसतात.
- ते परिसंस्थेची रचना टिकवून ठेवण्यासाठी, आपल्या अन्न उत्पादनात, अर्थव्यवस्थेत आणि कल्याणासाठी एक अद्वितीय योगदान देतात.
- ते एकमेव सस्तन प्राणी आहेत जे खरे उड्डाण करण्यास सक्षम आहेत आणि त्यांच्याकडे रात्रीच्या वेळी शिकार पकडण्यासाठी एक अद्वितीय सोनार-आधारित इकोलोकेशन यंत्रणा आहे.

निपाह व्हायरस (Niv)

- हा एक झुनोटिक विषाणू आहे (तो प्राण्यांपासून मानवांमध्ये प्रसारित होतो).
- निपाह व्हायरस एन्सेफलायटीस कारणीभूत असणारा जीव हा पॅरामीक्सोव्हिरिडे कुटुंबातील आरएनए किंवा रिबोन्यूक्लीक ऍसिड विषाणू आहे, हेनिपाव्हायरस वंशाचा आणि हेंड्रा विषाणूशी जवळचा संबंध आहे.
- हेंड्रा व्हायरस (HeV) संसर्ग हा एक दुर्मिळ उदयोन्मुख झुनोसिस आहे ज्यामुळे संक्रमित घोडे आणि मानव दोघांनाही गंभीर आणि अनेकदा प्राणघातक रोग होतो.
- मलेशिया आणि सिंगापूरमध्ये 1998 आणि 1999 मध्ये हे पहिल्यांदा उघड झाले.
- हे प्रथम घरगुती डुकरांमध्ये दिसले आणि कुत्रे, मांजरी, शेळ्या, घोडे आणि मेंढ्यांसह पाळीव प्राण्यांच्या अनेक प्रजातींमध्ये आढळले.

आंतरराष्ट्रीय बातम्या

भूतान आणि चीनने सीमा चर्चेत प्रगती केली

संदर्भ

- चीनचे परराष्ट्र मंत्री वांग यी यांनी भूतानचे परराष्ट्र मंत्री तांडी दोरजी यांची भेट घेतली.
- चर्चेची 25वी फेरी नुकतीच झाली (मागील फेरी 2016 मध्ये झाली होती)
- बीजिंगने थिम्पूशी राजनैतिक संबंध प्रस्थापित केले आहेत
- दोन्ही बाजूंना "लवकरच" सीमारेषा निश्चित करण्याचा करार हवा आहे.

भारतावर परिणाम

- चीन आणि भूतान यांच्यातील कोणताही करार जो उत्तरेकडील भागांमध्ये (जामपरलुंग आणि पासमलुंग खोरे) आणि पश्चिमेकडील डोकलाममधील "स्वॅप व्यवस्थे" मध्ये प्रवेश करेल तो भारतासाठी चिंतेचा असेल, कारण भारताच्या अरुंद "सिलिगुडी कॉरिडॉर" च्या जवळ आहे. उर्वरित भारतासह ईशान्य राज्ये.

श्रीलंकेने भारतीयांसाठी मोफत व्हिसा जाहीर केला आहे

संदर्भ

- श्रीलंकेने पर्यटकांच्या आगमनाला चालना देण्याच्या प्रयत्नांचा एक भाग म्हणून भारतीय आणि इतर सहा देशांतील पर्यटकांसाठी व्हिसा शुल्क माफ केले आणि बेट राष्ट्राची ढासळलेली अर्थव्यवस्था पुन्हा उभारण्यात मदत केली.

महत्त्वाचे मुद्दे

- अनेक वर्षांपासून भारत हे श्रीलंकेचे प्रमुख स्रोत बाजार राहिले आहे. या वर्षी, 2 लाखांहून अधिक भारतीय पर्यटक - जे एकूण पर्यटक आगमनाच्या 20% आहेत - सप्टेंबर 2023 पर्यंत बेट राष्ट्राला भेट दिली.
- मंत्रिमंडळाने 31 मार्च 2024 पर्यंत चीन, भारत, रशिया, थायलंड, इंडोनेशिया, मलेशिया आणि जपानमधील पर्यटकांना मोफत पर्यटन व्हिसा जारी

करण्यासाठी पथदर्शी प्रकल्प राबविण्याची घोषणा केली.

संयुक्त राष्ट्र दिवस 2023

- संयुक्त राष्ट्र दिवस हा 24 ऑक्टोबर 1945 रोजी संयुक्त राष्ट्र संघाची अधिकृत निर्मिती प्रतिबिंबित करणारा वार्षिक स्मृतीदिन आहे.
- तो दरवर्षी 24 ऑक्टोबर रोजी साजरा केला जातो.
- युनायटेड नेशन्स डे 2023 ची थीम "सर्वांसाठी समानता, स्वातंत्र्य आणि न्याय" आहे.
- या वर्षी 75 वा वर्धापन दिन आहे.

कॅनडाची कृती व्हिएन्ना कराराचे उल्लंघन करणारी आहे

संदर्भ

- भारतीय परराष्ट्र व्यवहार मंत्र्यांच्या मते, भारतीय मुत्सद्दींना सुरक्षा आणि सुरक्षा प्रदान करण्यात कॅनडाची असमर्थता राजनैतिक संबंधांवरील व्हिएन्ना कन्व्हेन्शनच्या "सर्वात मूलभूत पैलूला" आव्हान देते.

अधिवेशनाविषयी

- व्हिएन्ना कन्व्हेन्शन ऑन डिप्लोमॅटिक रिलेशन्स (1961) हा एक करार आहे जो देशांमधील राजनैतिक संबंधांच्या आचरणासाठी फ्रेमवर्क परिभाषित करतो.
- व्हिएन्ना, ऑस्ट्रिया येथे आयोजित युनायटेड नेशन्स कॉन्फरन्स ऑन डिप्लोमॅटिक इंटरकोर्स आणि इम्युनिटीजद्वारे 1961 मध्ये हे स्वीकारले गेले.
- हा करार देशांमधील राजनैतिक संबंधांचे नियम आणि कायदे आणि इतर देशांतील मुत्सद्दींना मिळणारे विशेषाधिकार देखील देतो.
- भारताने 1972 च्या राजनैतिक संबंध (व्हिएन्ना कन्व्हेन्शन) कायद्याद्वारे या अधिवेशनाला मान्यता दिली.

पांढरा फॉस्फरस

संदर्भ

हयुमन राइट्स वॉचने अलीकडेच इस्रायलवर गाझामध्ये पांढऱ्या फॉस्फरस रणगाड्यांचा वापर केल्याचा आरोप केला आणि म्हटले की अशा शस्त्रांमुळे नागरिकांना गंभीर आणि दीर्घकालीन इजा होण्याचा धोका आहे.

पांढरा फॉस्फरस बद्दल

- लष्करी कारवायांमध्ये त्याचा उपयोग होतो. पण त्यामुळे पर्यावरणालाही धोका निर्माण होतो.
- पांढऱ्या फॉस्फरसचा वापर युद्धाच्या संदर्भात दाट धुराचे पडदे तयार करण्यासाठी केला जाऊ शकतो, दृश्यमानतेमध्ये अडथळा आणतो आणि लष्करी युद्धाभ्यासासाठी संरक्षण प्रदान करतो.
- हे ग्रेनेड आणि तोफखाना सारख्या आग लावणाऱ्या उपकरणांमध्ये वापरले जाऊ शकते, ज्यामुळे लोक, उपकरणे आणि संरचनेवर परिणामकारक अशी सतत आणि तीव्र आग लागू शकते.

कायदेशीर समस्या

ठराविक पारंपारिक शस्त्रे (CCW) वरील कन्व्हेन्शन नागरिकांचे रक्षण करण्याच्या उद्देशाने पांढऱ्या फॉस्फरससह आग लावणारी शस्त्रे वापरण्यावर निर्बंध लादते.

2024 मध्ये हाँगकाँगचा स्वतःचा राष्ट्रीय सुरक्षा कायदा असेल संदर्भ

- असंतोष शांत करण्याच्या उद्देशाने बीजिंगने व्यापक कायदा लागू केल्यानंतर चार वर्षांनंतर अर्ध-स्वायत्त शहर 2024 मध्ये स्वतःचा राष्ट्रीय सुरक्षा कायदा तयार करेल.

बद्दल

- हाँगकाँग, अधिकृतपणे पीपल्स रिपब्लिक ऑफ चीनचा हाँगकाँग विशेष प्रशासकीय प्रदेश
- हे चीनमधील एक शहर आणि विशेष प्रशासकीय क्षेत्र आहे.
- 1,104-चौरस-किलोमीटर (426 चौरस मैल) प्रदेशात विविध राष्ट्रीयत्वाच्या 7.4 दशलक्ष रहिवाशांसह, हाँगकाँग जगातील सर्वात दाट लोकवस्ती असलेल्या प्रदेशांपैकी एक आहे.

भारत-कॅनडा संबंधातील तथ्ये

- कॅनडाच्या 2021 च्या जनगणनेनुसार, कॅनडात 1.86 दशलक्ष भारतीय वंशाचे लोक राहतात, म्हणजे देशाच्या 36.99 दशलक्ष लोकसंख्येपैकी सुमारे 5%

आणि 32 दशलक्ष मजबूत जागतिक भारतीय डायस्पोरापैकी 5.8%.

- इमिग्रेशन, रिफ्युजीज अँड सिटिझनशिप कॅनडा (IRCC) डेटानुसार, 2022 मध्ये आंतरराष्ट्रीय विद्यार्थ्यांना 225,940 किंवा एकूण 549,260 अभ्यास परवान्यांपैकी 40% पेक्षा जास्त भारतीयांना देण्यात आले.
- 2022 मध्ये, भारत हा कॅनडाचा 10वा सर्वात मोठा द्विपक्षीय व्यापार भागीदार होता (\$13.7 अब्ज पेक्षा जास्त).
- कॅनडा हा भारताचा नववा सर्वात मोठा भागीदार होता, ज्याची निर्यात \$5.3 अब्ज पर्यंत होती.
- त्याचप्रमाणे, भारतातील अभ्यागतांमध्ये कॅनडाच्या चौथ्या क्रमांकाच्या आंतरराष्ट्रीय हवाई प्रवासी बाजारपेठेचा समावेश होतो. यापैकी बरेच व्यापारी आणि गुंतवणूकदार कॅनडामधील भारतीय डायस्पोराचे सदस्य आहेत.
- 2021 मध्ये, भारताला भेट देणाऱ्या कॅनडियन लोकांनी \$93 दशलक्ष खर्च केले आणि भारतातील पर्यटकांची संख्या 89,500 पेक्षा जास्त, कोणत्याही एका देशातून सर्वाधिक, कॅनडात \$3.4 अब्ज खर्च केले.

विज्ञान आणि तंत्रज्ञान बातम्या

गगनयान चाचणी उड्डाण यशस्वी

संदर्भ

भारतीय अंतराळ संशोधन संस्थेने (इस्रो) गगनयान मोहिमेसाठी क्यू एस्क्रेप सिस्टीमचे प्रात्यक्षिक दाखवण्यासाठी आपली पहिली चाचणी उड्डाण यशस्वीरित्या पूर्ण केली आहे.

गगनयान बद्दल

- गगनयान प्रकल्प 3 दिवसांच्या मोहिमेसाठी 400 किमीच्या कक्षेत 3 सदस्यांच्या क्यू लॉच करून आणि त्यांना सुरक्षितपणे पृथ्वीवर परत आणून मानवी अंतराळ उड्डाण क्षमतेचे प्रात्यक्षिक करते.
- हा इंडियन ह्युमन स्पेसफ्लाइट प्रोग्राम (IHSP) चा एक भाग आहे, ज्याची सुरुवात (2007 मध्ये) ISRO

ने कूड ऑर्बिटल स्पेसक्राफ्ट लो पृथ्वी ऑर्बिट (LEO) मध्ये प्रक्षेपित करण्यासाठी आवश्यक तंत्रज्ञान विकसित करण्यासाठी केली होती.

- लॉन्च व्हेईकल मार्क-3 (LVM3/GSLV Mk3) रॉकेट - गगनयान मोहिमेसाठी प्रक्षेपण वाहन म्हणून ओळखले जाते.
- भारताच्या सर्वात वजनदार रॉकेटमध्ये घन अवस्था, द्रव अवस्था आणि क्रायोजेनिक अवस्था असते.
- ते पूर्ण झाल्यावर, मानवयुक्त अंतराळ मोहीम हाती घेणारा भारत अमेरिका, रशिया आणि चीननंतर चौथा देश बनेल.

eSIM कार्ड

संदर्भ

- गेल्या काही वर्षांत, सिम कार्ड सिम ते मिनी सिम ते मायक्रो सिम ते नॅनो सिम असे संकुचित झाले आहे.
- ग्लोबल सिस्टम फॉर मोबाईल कम्युनिकेशन्स (GSM) असोसिएशनने परिभाषित केलेल्या वैशिष्ट्यांसह, या मार्गावरील नवीनतम eSIM आहे

महत्त्वाचे मुद्दे

- 'सिम' म्हणजे 'सबस्क्राइबर आयडेंटिफिकेशन मॉड्यूल'.
- विशेषतः, हे एकात्मिक सर्किट किंवा मायक्रोचिप आहे, जे दिलेल्या नेटवर्कवरील ग्राहकाला ओळखते.
- eSIM पॅराडाइममध्ये, सिम सॉफ्टवेअर UICC वर लोड केले जाते जे फॅक्टरीतच मोबाइल उपकरणांमध्ये कायमचे इंस्टॉल केले जाते, जेणेकरून ते काढले जाऊ शकत नाही. (याला eUICC म्हणतात).

eSim चे फायदे

- हे भौतिक सिमपेक्षा पर्यावरणास अनुकूल मानले जाते: त्याची पुनर्प्रोग्रामेबिलिटी म्हणजे नवीन सिमसाठी अधिक प्लास्टिक आणि धातूची आवश्यकता नाही.

- जर एखाद्या दुर्भावनापूर्ण व्यक्तीने तुमच्या फोनवर प्रवेश मिळवला, तर ते सिम ॲप्लिकेशनमध्ये स्वतंत्रपणे प्रवेश करू शकणार नाहीत किंवा ते डुप्लिकेट करू शकणार नाहीत.

eSim चे तोटे

- यू.एस.सह काही देशांमध्ये, eSIMs स्वतः सदस्यांद्वारे प्रोग्राम केले जाऊ शकतात. परंतु ही प्रक्रिया कमी डिजिटल साक्षरता असलेल्या वृद्धांसाठी कठीण असू शकते.
- एक eSIM सिद्धांततः नेटवर्क ऑपरेटरना डिव्हाइसवरील अंतर्गत ॲप्ससह, विशेषतः डेटा गोपनीयता कायद्यांच्या अनुपस्थितीत सदस्यांचा डेटा ट्रॅक करण्यास अनुमती देऊ शकते.

पोलिस स्टेशनमध्ये डीएनए आणि फेस मॅचिंग सिस्टम

संदर्भ

- केंद्र देशभरातील 1,300 पोलिस स्टेशनमध्ये "डीएनए आणि फेस-मॅचिंग" प्रणाली आणण्यासाठी सज्ज आहे.

महत्त्वाचे मुद्दे

- गेल्या वर्षी पास झालेल्या फौजदारी प्रक्रिया ओळख कायद्यांतर्गत त्याची अंमलबजावणी केली जाईल.
- हा कायदा पोलिस आणि केंद्रीय तपास यंत्रणांना अटक केलेल्या व्यक्तींचे डोळ्यातील पडदा आणि बुबुळ स्कॅनसह भौतिक आणि जैविक नमुने गोळा करणे, संग्रहित करणे आणि त्यांचे विश्लेषण करण्यास सक्षम करतो.
- NCRB SOPs तयार करणार आहे

नॅशनल क्राइम रेकॉर्ड ब्युरो (NCRB)

- NCRB ची स्थापना 1986 मध्ये गुन्ह्यांविषयी आणि गुन्हेगारांवरील माहितीचे भांडार म्हणून काम करण्यासाठी तपासकर्त्यांना गुन्हेगारांशी संबंध जोडण्यात मदत करण्यासाठी करण्यात आली.
- टंडन समिती, राष्ट्रीय पोलीस आयोग (1977-1981) आणि MHA च्या टास्क फोर्स (1985) यांनी याची शिफारस केली होती.

- NCRB कडे क्राइम अँड क्रिमिनल ट्रॅकिंग नेटवर्क अँड सिस्टीम्स (CCTNS) प्रकल्पाचे निरीक्षण, समन्वय आणि अंमलबजावणी करण्याची जबाबदारी सोपविण्यात आली आहे.
- याचे मुख्यालय नवी दिल्ली येथे आहे आणि ते गृह मंत्रालयाचा भाग आहे.
- त्याच्या प्रकाशनांमध्ये हे समाविष्ट आहे:
 1. भारतातील अपघाती मृत्यू आणि आत्महत्या
 2. प्रिझन स्टॅटिस्टिक्स इंडिया
 3. भारतातील बोटांचे ठसे
 4. भारतातील हरवलेल्या महिला आणि मुलांचा अहवाल

फूड लेबलमध्ये QR कोड असणे आवश्यक आहे संदर्भ

- भारतीय अन्न सुरक्षा आणि मानक प्राधिकरण (FSSAI) ने दृष्टीदोष असलेल्या व्यक्तींच्या प्रवेशासाठी खाद्यपदार्थावर द्रुत प्रतिसाद (QR) कोड वापरण्याची शिफारस केली आहे.
- हे विशेष गरजा असलेल्यांसह सर्वांसाठी सुरक्षित अन्नाचा प्रवेश सुनिश्चित करेल.

FSSAI बदल

- अन्न सुरक्षा आणि मानक कायदा, 2006 (FSS कायदा) अंतर्गत स्थापित केलेली ही एक वैधानिक संस्था आहे.
- 2006 च्या FSS कायद्याने विविध कृती आणि आदेश एकत्र केले ज्याने यापूर्वी विविध मंत्रालये आणि विभागांमध्ये अन्न-संबंधित समस्या हाताळल्या होत्या.
- नोडल मंत्रालय: आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्रालय

बॅट जीनोम

संदर्भ

- शास्त्रज्ञांनी बॅटच्या जीनोमचा सर्वसमावेशक अभ्यास सुरू केला आहे, ज्यामुळे त्यांच्या विशिष्ट जीवशास्त्रातील अमूल्य अंतर्दृष्टी प्रकट झाली आहे.

महत्वाचे मुद्दे

- वटवाघुळांमध्ये तुलनेने लहान जीनोम असतात, सामान्यतः सुमारे 2 अब्ज बेस असतात, ज्यामुळे ते जीनोमिक संशोधनासाठी आदर्श विषय बनतात.
- महत्वाकांक्षी Bat1K ग्लोबल जीनोम कन्सोर्टियम सध्या जगभरातील सर्व वटवाघुळांच्या प्रजातींचे जीनोम अनुक्रमित करण्याचे काम हाती घेत आहे, त्यांच्या अनुवांशिक मेकअपबद्दल पुढील खुलासे करण्याचे आश्वासन देत आहे.
- कॅन्सरसह विविध आजारांपासून वटवाघुळांचा अद्वितीय बचाव कसा होतो हे या संशोधनातून स्पष्ट होईल.

वटवाघुळा बदल तथ्य

- वटवाघुळ हे पृथ्वीवरील एकमेव सस्तन प्राणी आहेत जे सतत उड्डाण राखू शकतात.
- त्यांचे आयुष्यही तुलनेने जास्त असते आणि ते कर्करोगासह विविध रोगांपासून तुलनेने अधिक संरक्षित असतात.
- त्यांच्याकडे इकोलोकेशनमध्ये देखील एक अद्वितीय क्षमता आहे, ज्याद्वारे ते नॅव्हिगेट करण्यासाठी आणि वस्तू शोधण्यासाठी आवाज वापरतात, त्यांना मानवासारख्या प्रकाशाच्या उपलब्धतेमुळे प्रतिबंधित होण्यापासून मुक्त करतात.
- लोकसंख्येनुसार, वटवाघुळ सर्व सस्तन प्राण्यांपैकी 20% बनतात.
- आज जगभरात वटवाघुळांच्या १,४०० हून अधिक प्रजाती आहेत; 60 पेक्षा जास्त धोक्यात आहेत आणि 170-विषम असुरक्षित म्हणून वर्गीकृत आहेत.
- एकूणच, वटवाघुळ पर्यावरणाचा समतोल राखण्यात महत्वाची भूमिका बजावतात आणि परागण, कीटक नियंत्रण इत्यादींसाठी आवश्यक असतात.

तुम्हाला माहित आहे का?

- बंबलबी बॅटचे वजन फक्त 2 ग्रॅम असते तर उडणाऱ्या कोल्ह्याचे, ज्यांचे पंख 1.5 मीटर असतात, त्यांचे वजन 1.6 किलो पर्यंत असते.

अर्थव्यवस्था बातम्या

भारत टेक्स भारताला जागतिक टेक्सटाइल पॉवरहाऊस म्हणून पुढे नेणार आहे

संदर्भ

- पुढील वर्षी 26-29 फेब्रुवारी दरम्यान होणारे भारत टेक्स 2024 एक्सपो भारताला खरोखरच जागतिक वस्त्रोद्योग पॉवरहाऊस म्हणून स्थान देईल.

महत्वाचे मुद्दे

- प्रदर्शन क्षेत्राच्या दृष्टीने जगातील सर्वात मोठा वस्त्रोद्योग मेळा म्हणून या कार्यक्रमाची संकल्पना करण्यात आली आहे.
- संपूर्ण मूल्य शृंखला एकाच छताखाली पसरलेल्या कापड उत्पादनांचा विश्वासार्ह पुरवठादार म्हणून भारताच्या क्षमतांचे प्रदर्शन करते.
- नव्याने उदघाटन झालेल्या भारत मंडपम आणि यशोभूमी कॉम्प्लेक्समध्ये हा एक्सपो होणार आहे.

EU अहवालात अब्जाधीशांवर 2% जागतिक संपत्ती कर लावण्याचे आवाहन केले आहे

संदर्भ

- युरोपियन युनियन टॅक्स ऑब्झर्व्हेटरीने त्यांच्या 'ग्लोबल टॅक्स इव्हेंशन रिपोर्ट 2024' मध्ये अब्जाधीशांवर त्यांच्या संपत्तीच्या 2% एवढा जागतिक किमान कर लावण्याचे आवाहन केले आहे.

महत्वाचे मुद्दे

- हे पाऊल उचलण्यात आले कारण कर चुकवेगिरीमुळे अब्जाधीशांना त्यांच्या संपत्तीच्या 0% ते 0.5% च्या समतुल्य प्रभावी कर दरांचा आनंद घेता येत होता.
- यामुळे चोरीला आळा बसेल आणि 3,000 पेक्षा कमी व्यक्तींकडून जवळपास \$250 अब्ज मिळतील
- त्यामुळे प्रभावित करदात्यांची संख्या अत्यल्प असली तरी, 1995 पासून अब्जाधीशांची संपत्ती प्रतिवर्षी सरासरी 7% वाढली आहे (महागाईचा निव्वळ दर).

क्रीडा क्षेत्रातील बातम्या

बातम्यांमधील व्यक्तिमत्व: बिशनसिंग बेदी

संदर्भ

- बिशनसिंग बेदी यांचे दीर्घ आजाराने निधन झाले.

बेदी बदल

- ते एक भारतीय क्रिकेटपटू होते जे प्रामुख्याने मंद डावखुरा ऑर्थोडॉक्स गोलंदाजी करायचे.
- 1966 ते 1979 या काळात ते भारतासाठी कसोटी क्रिकेट खेळले आणि प्रसिद्ध भारतीय फिरकी चौकडीचा भाग बनले.
- त्यांनी एकूण 67 कसोटी खेळल्या आणि 266 विकेट घेतल्या.
- त्यांनी 22 कसोटी सामन्यांमध्ये राष्ट्रीय संघाचे नेतृत्वही केले.
- त्यांना 1970 मध्ये पद्मश्री पुरस्कार आणि 2004 मध्ये सी.के. नायडू जीवनगौरव पुरस्काराने सन्मानित करण्यात आले.

भारतीय महिला क्रिकेटचे मुख्य प्रशिक्षक

संदर्भ

- देशांतर्गत दिग्गज प्रशिक्षक बनलेले अमोल मुजुमदार यांची भारतीय महिला क्रिकेट संघाच्या मुख्य प्रशिक्षकपदी नियुक्ती करण्यात आली आहे.
- बीसीसीआयने त्यांची नियुक्ती केली होती.

बीसीसीआय बदल

- भारतीय क्रिकेट नियामक मंडळ (BCCI) ही भारतीय क्रिकेटची राष्ट्रीय प्रशासकीय संस्था आहे.
- याचे मुख्यालय मुंबईतील चर्चगेट येथील क्रिकेट केंद्रात आहे.
- बीसीसीआय ही क्रिकेटची जगातील सर्वात श्रीमंत प्रशासकीय संस्था आहे.

अहवाल आणि निर्देशांक बातम्या

खरेदी व्यवस्थापक निर्देशांक (पीएमआय)

संदर्भ:

- युरो झोन पीएमआय जवळपास 3 वर्षातील सर्वात कमी आहे आणि त्यामुळे मंदीची चिंता वाढली आहे.

महत्वाचे मुद्दे:

- पीएमआय हा आर्थिक निर्देशक आहे, जो वेगवेगळ्या कंपन्यांच्या मासिक सर्वेक्षणानंतर काढला जातो.

- हे खरेदी किंवा इनपुट स्टेजवर क्रियाकलाप मोजते.
- या अर्थाने, हे औद्योगिक उत्पादनापेक्षा खूप वेगळे आहे जे वास्तविक उत्पादनाचे सूचक आहे.
- उदा., औद्योगिक उत्पादन निर्देशांक (IIP) उत्पादन मोजतो.

तुम्हाला माहित आहे का?

- पीएमआयचे दोन प्रकार आहेत - मॅन्युफॅक्चरिंग पीएमआय आणि सर्व्हिसेस पीएमआय.
- निर्देशांक उत्पादन आणि सेवा या दोन्ही क्षेत्रातील कल दर्शवितो.
- पीएमआय अनौपचारिक क्षेत्रातील क्रियाकलाप कॅप्चर करत नाही.
- भारतासाठी पीएमआय डेटा S&P ग्लोबल द्वारे जारी केला जातो - आर्थिक माहिती आणि विश्लेषणातील जागतिक प्रमुख.

ISA सौर तंत्रज्ञानाचा जागतिक अवलंब करण्याबाबत अहवाल जारी करणार आहे

संदर्भ

- इंटरनॅशनल सोलर अलायन्स (ISA) प्रथमच 'ग्लोबल सोलर स्टॉकटेक रिपोर्ट' संकलित करेल आणि जारी करेल.

महत्वाचे मुद्दे

- हे युनायटेड नेशन्स कॉन्फरन्स ऑफ पार्टिजच्या पहिल्या 'ग्लोबल स्टॉकटेक'पासून प्रेरित आहे.
- ISA साठी मुख्य फोकस क्षेत्र आफ्रिकेतील सौर प्रतिष्ठापनांचा विस्तार करत आहे आणि त्यासाठी संस्थेने ग्लोबल सोलर फॅसिलिटीची स्थापना केली आहे.
- तेथे सौर गुंतवणुकीचे प्रमाण वाढवणे आणि त्यानंतर पश्चिम आशिया, लॅटिन अमेरिका आणि कॅरिबियनमध्ये विस्तार करणे हे उद्दिष्ट आहे.
- ग्लोबल सोलर फॅसिलिटीमध्ये तीन फंड असतील: पेमेंट गॅरंटी फंड, प्रकल्पातील जोखीम कमी करण्यासाठी इन्शुरन्स फंड आणि तांत्रिक सहाय्यासाठी गुंतवणूक फंड.

प्रमुख निष्कर्ष

- 2022 पर्यंत जागतिक स्तरावर सौर फोटोव्होल्टेइक इंस्टॉलेशनस 1,133 गिगावॅट्स (GW) पर्यंत पोहोचले, 2022 मध्ये 191 GW जोडले गेले.
- चीनचा चौथा क्रमांक लागतो जो ISA चा सदस्य नाही.
- चीन नंतर 111 GW वर युनायटेड स्टेट्स हा सदस्य देश आहे.
- 62 GW क्षमतेसह जागतिक स्तरावरील पहिल्या पाच देशांमध्ये भारताचा क्रमांक लागतो.

इंटरनॅशनल सोलर अलायन्स (ISA)

- इंटरनॅशनल सोलर अलायन्स (ISA) ही एक आंतरशासकीय संस्था आहे जी 2015 मध्ये भारताचे पंतप्रधान आणि फ्रान्सचे राष्ट्रपती यांनी पॅरिस येथे आयोजित संयुक्त राष्ट्रांच्या हवामान बदल परिषदेत सुरु केली होती.
- ISA हे सौर ऊर्जा तंत्रज्ञानाच्या वाढीव उपयोजनासाठी कृती-केंद्रित, सदस्य-चालित, सहयोगी व्यासपीठ आहे.
- ISA ला त्याच्या 'Towards 1000' रणनीतीद्वारे मार्गदर्शन केले जाते, ज्याचा उद्देश आहे:
- 2030 पर्यंत सौरऊर्जा सोल्युशन्समध्ये USD 1000 अब्ज गुंतवणूक एकत्रित करणे
- स्वच्छ ऊर्जा सोल्युशन्स वापरून 1000 दशलक्ष लोकांपर्यंत ऊर्जा प्रवेश पोहोचवणे
- 1000 GW सौर ऊर्जा क्षमता स्थापित करणे.
- दरवर्षी 1000 दशलक्ष टन CO2 च्या ट्यूनवर जागतिक सौर उत्सर्जन कमी करण्यासाठी.
- **व्हिजन:** आपण मिळून सूर्याला उजळ करू या.
- **मिशन:** प्रत्येक घरात, कितीही दूर असले तरीही, घरात प्रकाश असेल.
- **मुख्यालय:** राष्ट्रीय सौर ऊर्जा संस्था (NISE) गुरुग्राम, भारत येथे.

हिमालयीन प्रदेशातील शोकांतिका कमी करणे

मुख्य तथ्ये

- नेचरमध्ये प्रकाशित केलेल्या एका अभ्यासात असे सूचित होते की 30 देशांमधील 90 दशलक्ष लोक हिमनदी तलाव असलेल्या 1,089 खोऱ्यांमध्ये राहतात.
- यापैकी एक षष्ठांश हिमनदी तलावाच्या 50 किमी आणि संभाव्य GLOF रनआउट चॅनेलच्या 1 किमीच्या आत राहतो.

मुद्दे

- हिमालयी प्रदेश जल-हवामानशास्त्रीय, टेक्टोनिक, हवामान आणि मानव-प्रेरित पर्वतीय धोक्यांच्या श्रेणीसाठी अतिसंवेदनशील आहे.
- 2023 च्या नॅशनल रिमोट सेन्सिंग सेंटरच्या (NRSC) ग्लेशियल लेक अँटलसमध्ये आव्हानाची प्रचंडता दिसून येते.
- सिंधू, गंगा आणि ब्रह्मपुत्रा या तीन प्रमुख नद्यांच्या खोऱ्यांमध्ये पाच देशांमध्ये 0.25 हेक्टरपेक्षा जास्त क्षेत्रफळ असलेल्या 28,000 हिमनद्यांची सरोवरे आहेत.
- यापैकी 27% भारतात, सहा राज्ये आणि केंद्रशासित प्रदेशांमध्ये आहेत.

शमनासाठी बहु-अनुशासनात्मक प्रयत्न

- NRSC च्या ऍटलसेसने रिमोट सेन्सिंगद्वारे उच्च-रिझोल्यूशन डेटा प्रदान केला आहे, जो अवकाशीय बदलांचे परीक्षण करण्यास अनुमती देतो.
- केंद्रीय जल आयोग डिजिटल एलिव्हेशन मॉडेल्सचा वापर करून उच्च-जोखीम असलेल्या तलावांचे हायड्रो-डायनॅमिक मूल्यांकन, पाण्याचा प्रवाह, उंची आणि राउटिंग सिम्युलेशन मॅपिंग करत आहे.
- NDMA ची राष्ट्रीय मार्गदर्शक तत्वे (2020) राज्यांना धोका आणि जोखीम-झोनेशनचे तांत्रिक विहंगावलोकन प्रदान करतात आणि देखरेख, जोखीम-कमी आणि कमी करण्यासाठी धोरणे सुचवतात.

कमाईमध्ये लिंग अंतर

संदर्भ

- पीरियडिक लेबर फोर्स सर्व्हे (PLFS) एप्रिल-जून 2019 ते 2023 या कालावधीत विविध प्रकारच्या रोजगारांमधील लैंगिक कमाईतील अंतरावर लक्ष ठेवत आहेत.
- कमाईतील लिंग अंतर अजूनही कायम आहे.

मुख्य तथ्ये

- सर्व प्रकारच्या कामांमध्ये पुरुष महिलांपेक्षा अधिक कमावतात, स्वयंरोजगारासाठी हे सर्वात मोठे अंतर आहे.
- 2023 मध्ये, पुरुष स्वयंरोजगार कामगारांनी महिलांच्या तुलनेत 2.8 पट कमाई केली.
- याउलट, पुरुष नियमित वेतन कामगारांनी महिलांपेक्षा 24% अधिक कमावले आणि पुरुष अनौपचारिक कामगारांनी 48% अधिक कमावले.
- स्वयंरोजगार करणाऱ्या कामगारांसाठी लैंगिक अंतर वाढले आहे, तर नियमित वेतन कामगारांसाठी घसरण झाली आहे.
- पुरुष नियमित वेतन कामगारांनी 2019 ते 2022 पर्यंत महिलांपेक्षा 34% अधिक कमावले, 2023 मध्ये हे अंतर 24% पर्यंत घसरले.

संरक्षण बातम्या

प्रकल्प उद्भव

संदर्भ

- भारताच्या "प्राचीन सामरिक कुशाग्र बुद्धिमत्तेचे" समकालीन लष्करी क्षेत्रांमध्ये एकत्रीकरण करण्याचा महत्वाकांक्षी प्रयत्न संरक्षण मंत्री राजनाथ सिंह यांनी प्रकल्प उद्भव अंतर्गत सुरू केला.

प्रकल्पाबद्दल

- समकालीन लष्करी पद्धतींसह प्राचीन शहाणपणाचे संश्लेषण करणे आणि आधुनिक सुरक्षा आव्हानांना सामोरे जाण्यासाठी एक अद्वितीय आणि समग्र दृष्टीकोन तयार करणे हा प्रकल्पाचा उद्देश आहे.
- USI द्वारे आयोजित केलेल्या पहिल्या इंडियन मिलिटरी हेरिटेज फेस्टिव्हल (IMHF) मध्ये प्रकल्प उद्भव लाँच करण्यात आला.

- हे लष्कर आणि युनायटेड स्टिडिअर इन्स्टिट्यूशन ऑफ इंडिया (USI) यांच्यातील सहकार्य आहे.

चीता आणि चेतक हेलिकॉप्टर LUH ने बदलले जातील संदर्भ

- लष्कर 2027 पासून व्हिंटेज चीता आणि चेतक हेलिकॉप्टरच्या पहिल्या लॉटला त्यांचे संपूर्ण तांत्रिक आयुष्य पूर्ण केल्यानंतर टप्प्याटप्प्याने बाहेर काढण्यास सुरुवात करेल.
- ते बदलण्यासाठी स्वदेशी हलके उपयोगिता हेलिकॉप्टर (LUHs) समाविष्ट करणे हे आहे

LUH बदल

- LUH हे 3 टन वजनाचे हेलिकॉप्टर आहे ज्यामध्ये काचेच्या कॉकपिटमध्ये टोही आणि पाळत ठेवण्यासाठी आणि हलके वाहतूक हेलिकॉप्टर आहे.
- हेलिकॉप्टर 220 किमी प्रतितास वेगाने उड्डाण करण्यास सक्षम असेल, 6.5 किमीची सेवा मर्यादा आणि 400 किलो पेलोडसह 350 किमीची रेंज असेल.

विशेष दलांना प्रशिक्षित करण्यासाठी लष्कराला उभे पवन बोगदे मिळतात

संदर्भ

- लष्कराने हिमाचल प्रदेशातील बकलोह येथील स्पेशल फोर्स ट्रेनिंग स्कूल (SFTS) येथे पहिला उभा पवन बोगदा (VWT) स्थापित केला आहे.
- हे विशेष दलांच्या प्रशिक्षण पायाभूत सुविधांमध्ये वाढ करण्यासाठी आणि फ्री-फॉलर्सचा मुकाबला करण्यासाठी केले जाते.

महत्त्वाचे मुद्दे

- अत्याधुनिक पवन बोगदा सशस्त्र दलातील कर्मचाऱ्यांचे कॉम्बॅट फ्री फॉल (CFF) कौशल्ये सुधारण्यासाठी सज्ज आहे.
- फ्रीफॉल सिम्युलेटर म्हणून कार्य करत, व्हीडब्ल्यूटी विशिष्ट वेगात हवेचा स्तंभ तयार करते, विविध सीएफएफ परिस्थितींचे आयोजन करते.
- ही प्रणाली नियंत्रित वातावरण देते, प्रशिक्षणार्थीना वास्तविक जीवनातील फ्रीफॉल परिस्थितीचे

अनुकरण करून त्यांची कौशल्ये वाढविण्यास सक्षम करते.

विविध बातम्या

पेंटब्रश स्विफ्ट बटरफ्लाय

संदर्भ

पेंटब्रश स्विफ्ट हिमाचल प्रदेशातील चंबा जिल्ह्यात प्रथमच छायाचित्रित आणि दस्तऐवजीकरण करण्यात आले आहे.

फुलपाखरू बदल

- हेस्पेरिडे कुटुंबातील फुलपाखरू प्रजाती आहे.
- 145 पेक्षा जास्त वर्षांपूर्वी लेपीडोप्टेरिस्ट फ्रेडरिक मूर यांनी प्रथम वर्णन केले होते.
- हे वरच्या पुढच्या कोषातील दोन विभक्त स्पॉट्सच्या आधारे ओळखले जाते.
- प्रजातीच्या अब्या बांबू आणि इतर काही गवताच्या प्रजाती खातात.
- निवासस्थान: त्याचा अधिवास ईशान्य, मध्य आणि दक्षिण भारतात वितरित केला जातो आणि उत्तराखंडमध्ये दुर्मिळ आहे.
- धोके: फुलपाखरांच्या संख्येत घट होण्यामागे अधिवास नष्ट होणे आणि लाव्हा यजमान वनस्पतींची कमतरता ही प्रमुख कारणे आहेत. कीटकनाशकांच्या वापरात वाढ, जंगलतोड आणि हवामान बदल.
- ही प्रजाती वन्यजीव (संरक्षण) कायदा, १९७२ च्या अनुसूची IV अंतर्गत भारतात कायदेशीररित्या संरक्षित आहे.

पुस्तक: लॉर्ड्स ऑफ वानखेडे

संदर्भ

- “लॉर्ड्स ऑफ वानखेडे” या पुस्तकाचे नुकतेच प्रकाशन करण्यात आले.

महत्त्वाचे मुद्दे

- डब्ल्यूव्ही रमण आणि आर कौशिक यांनी याचे लेखक केले आहेत.

- वानखेडेचे लॉर्ड्स दोन विश्वचषकातील यशांमधील 28 वर्षांत भारतीय क्रिकेटच्या उत्क्रांतीचा शोध घेत आहे.

मिशन महिला सारथी

संदर्भ

- उत्तर प्रदेशचे मुख्यमंत्री योगी आदित्यनाथ यांनी अयोध्येत दुर्गा अष्टमीनिमित्त मिशन महिला सारथी अंतर्गत राज्य परिवहन महामंडळाच्या 51 बसेसना हिरवा झेंडा दाखवला.

महत्वाचे मुद्दे

- या बसेसमध्ये महिला चालक आणि वाहक असतील.
- हा उपक्रम महिलांना जोडण्याचा आणि सशक्त करण्याचा प्रयत्न करतो